

ORDONANȚA CURȚII (Camera a opta)

16 noiembrie 2010*

În cauza C-73/10P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 8 februarie 2010,

Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG, cu sediul în Hamburg (Germania), reprezentată de A. Rinne, Rechtsanwalt, de domnii S. Kon și C. Humpe, solicitors, precum și de domnul C. Vajda, QC,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de domnii M. Kellerbauer și A. Biolan, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul K. Schiemann, președinte de cameră, doamnele C. Toader și A. Prechal (raportor), judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: domnul A. Calot Escobar,

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Ordonanță

- 1 Prin recursul formulat, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG solicită anularea Ordonanței Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 30 noiembrie 2009, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Comisia (T-2/09, denumită în continuare „ordonanța atacată”), prin care acesta a respins ca vădit inadmisibilă acțiunea având ca obiect anularea Deciziei C(2008) 5955 final a Comisiei din 15 octombrie 2008 privind o procedură de aplicare a articolului

81 CE (cazul COMP/39.188 – Banane) (denumită în continuare „decizia în litigiu”), pentru motivul că această acțiune a fost introdusă după expirarea termenului.

Istoricul cauzei și procedura în fața Tribunalului

- 2 Recurenta este o societate în comandită de drept german.

- 3 La 21 octombrie 2008, acesteia i s-a notificat decizia în litigiu, prin care Comisia Comunităților Europene a constatat că mai multe întreprinderi, printre care și recurenta, au încălcat articolul 81 CE prin participarea la o practică concertată având ca obiect coordonarea, pe o parte a pieței comune, a prețurilor de referință ale bananelor și a aplicat amenzi întreprinderilor menționate.

- 4 Fresh Del Monte Produce Inc. (denumită în continuare „Del Monte”) a fost obligată în solidar cu recurenta la plata amenzii aplicate acesteia din urmă, pentru faptul că, în perioada în care recurenta a participat la încălcare, Del Monte exercita o influență decisivă asupra acesteia. Prin cererea introductivă depusă la 31 decembrie 2008, Del Monte a introdus la Tribunal o acțiune în anulare împotriva deciziei în litigiu. În această cauză, în prezent pendinte, recurenta a fost admisă ca intervenientă în susținerea Del Monte prin Ordonanța din 17 februarie 2010, Fresh Del Monte Produce/Comisia (T-587/08).

- 5 Prin faxul care a fost primit la grefa Tribunalului la 2 ianuarie 2009, recurenta a transmis o copie a unei cereri introductive având drept scop anularea deciziei în litigiu, al cărei original a fost depus la grefa menționată la 9 ianuarie 2009.
- 6 Întrucât a fost informată, prin scrisoarea grefierului Tribunalului din 4 februarie 2009, că acțiunea sa nu fusese formulată în termenul prevăzut la articolul 230 CE, recurenta, prin scrisoarea din 20 februarie 2009, a depus observații cu privire la caracterul tardiv al depunerii cererii sale introductive și a solicitat derogarea de la termenul respectiv.
- 7 În această privință, recurenta a arătat că depunerea tardivă a cererii introductive respective a rezultat dintr-o interpretare greșită de către reprezentanții săi a Regulamentului de procedură al Tribunalului. Mai precis, aceasta a furnizat, în anexă la observațiile sale, mărturia unuia dintre reprezentanții săi, potrivit căreia trei colaboratori ai acestuia din urmă au considerat cu bună-credință că termenul de introducere a acțiunii expira la 2 ianuarie 2009, conform articolului 101 alineatul (1) litera (a) și alineatul (2), coroborat cu articolul 102 alineatul (2) din regulamentul menționat.
- 8 De asemenea, recurenta a invocat mai multe argumente care ar justifica faptul ca, în pofida depunerii tardive a cererii sale introductive, Tribunalul să declare acțiunea admisibilă.
- 9 Astfel, mai întâi, recurenta a susținut că, în situația inadmisibilității acțiunii, ar suferi o injustiție și un prejudiciu important.
- 10 În continuare, aceasta a invocat faptul că termenul abia ar fi fost depășit și că ar exista o explicație pentru depunerea tardivă a cererii sale introductive. În plus, în opinia recurentei, admisibilitatea acțiunii nu ar determina nicio atingere importantă a principiului securității juridice și nu ar cauza un prejudiciu Comisiei.

- 11 În sfârșit, recurenta a susținut că, în orice caz, principiul proporționalității și al dreptului de acces la o instanță, garantat la articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), ar prevala asupra principiului securității juridice, aspect care ar fi fost, în special, recunoscut în dreptul de procedură penală din Germania și din Regatul Unit.

Ordonanța atacată

- 12 Prin intermediul ordonanței atacate, Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă, pentru motivul că nu fusese introdusă în termenul stabilit.
- 13 Mai întâi, Tribunalul a confirmat, la punctele 10-17 din această ordonanță caracterul tardiv al acțiunii, după ce a constatat că, în temeiul articolului 230 al cincilea paragraf CE, al articolului 101 alineatul (1) literele (a) și (b) și alineatul (2), precum și al articolului 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, termenul pentru introducerea acțiunii menționate începuse să curgă la 22 octombrie 2008 și a expirat la 31 decembrie 2008 la miezul nopții, ținând cont de termenul pentru considerente de distanță.
- 14 În continuare, Tribunalul a respins, la punctele 20-23 din ordonanța atacată, argumentația recurente care viza să justifice depunerea tardivă a cererii sale introductive.
- 15 În primul rând, Tribunalul a amintit la punctul 20 că, potrivit jurisprudenței Curții, nu se poate deroga de la aplicarea reglementărilor comunitare privind termenele de procedură decât în împrejurări cu totul excepționale, de caz fortuit sau de forță

majoră, conform articolului 45 al doilea paragraf din Statutul Curții, având în vedere că aplicarea strictă a acestor norme respectă cerința de securitate juridică și necesitatea de a evita orice discriminare sau orice tratament arbitrar în administrarea justiției.

- 16 La punctul 21 din ordonanța atacată, Tribunalul a arătat, pe de o parte, că, în speță, reclamanta nu demonstrase și nici măcar nu invocase existența unui caz fortuit sau a unui caz de forță majoră. Pe de altă parte, Tribunalul a considerat că, deși, prin invocarea interpretării incorecte a dispozițiilor Regulamentului de procedură al Tribunalului de către reprezentanții săi, reclamanta înțelegea să se prevaleze de o eroare scuzabilă care ar justifica o derogare de la aplicarea reglementării privind termenele, aplicabilă în cauză, această reglementare nu prezintă, conform jurisprudenței, dificultăți particulare de interpretare, astfel încât nu poate fi recunoscută existența unei erori scuzabile din partea reclamantei care ar justifica o derogare de la aplicarea reglementării menționate.
- 17 În al doilea rând, la punctul 22 din ordonanța atacată, Tribunalul a amintit că rezultă din jurisprudența Curții că, în lipsa unei mențiuni exprese, ordinea juridică comunitară nu înțelege, în principiu, să își definească noțiunile inspirându-se din una sau mai multe ordini juridice naționale și a concluzionat că trebuiau respinse argumentele reclamantei care se întemeiau pe dreptul de procedură penală din Germania și din Regatul Unit.
- 18 În al treilea rând, în măsura în care reclamanta s-a prevalat de dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă, Tribunalul a considerat, la punctul 23 din ordonanța atacată, că acest drept fusese protejat în mod adecvat prin intermediul posibilității reclamantei de a introduce o acțiune împotriva unui act cauzator de prejudiciu în termenul prevăzut la articolul 230 CE și că acesta nu este în niciun fel afectat de aplicarea strictă a reglementărilor comunitare privind termenele de procedură. Din aceasta Tribunalul a concluzionat că nici dreptul de acces la o instanță, nici principiul proporționalității

nu ar justifica derogarea de la termenul menționat, având în vedere împrejurările pretins excepționale invocate în speță.

Concluziile părților

¹⁹ Prin intermediul recursului formulat, recurenta solicită Curții:

— anulara ordonanței atacate;

— declararea ca admisibilă a acțiunii în anulare pe care aceasta a introdus-o împotriva deciziei în litigiu și trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal sau

— cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal în vederea examinării admisibilității acțiunii menționate.

²⁰ Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 21 În temeiul articolului 119 din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este în mod vădit inadmisibil sau în mod vădit nefondat, aceasta poate oricând, pe baza raportului judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, să respingă acest recurs prin ordonanță motivată fără să deschidă procedura orală.
- 22 În cauză, Curtea se consideră suficient de lămurită de înscrisurile din dosar pentru a respinge recursul printr-o astfel de ordonanță motivată ca vădit nefondat.

Argumentele părților

- 23 Recurenta impută Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept, prin faptul că a considerat, la punctul 20 din ordonanța atacată, că nu se poate deroga de la aplicarea reglementării Uniunii privind termenele de procedură decât în împrejurări cu totul excepționale, de caz fortuit sau de forță majoră.
- 24 În opinia recurenteii, o astfel de abordare este în mod nejustificat restrictivă și nu ține cont, sau cel puțin nu în mod adecvat, de importanța dreptului de acces la o instanță în cadrul procedurii penale, de principiul legalității procedurii penale, de principiul proporționalității, precum și de necesitatea preponderentă de a evita un rezultat nedrept.

- 25 Cu privire, în primul rând, la dreptul fundamental de acces la o instanță, recurenta susține că amenzile considerabile aplicate pentru un comportament secret contrar normelor de concurență se referă la acuzații penale în sensul articolului 6 alineatul 2 din CEDO. În această privință, recurenta se referă la Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hüls/Comisia (C-199/92 P, Rec., p. I-4287, punctele 149 și 150), precum și la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului Jussila împotriva Finlandei din 23 noiembrie 2006 (*Recueil des arrêts et décisions* 2006-XIII, § 43).
- 26 Acest drept fundamental ar constitui un principiu general al dreptului Uniunii prin referire în special la Hotărârea din 22 septembrie 1998, Coote (C-185/97, Rec., p. I-5199, punctul 21 și jurisprudența citată), care ar fi fost de altfel reafirmat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la Nisa la 7 decembrie 2000 (JO C 364, p. 1).
- 27 În al doilea rând, recurenta susține că principiul securității juridice și principiul protecției încrederii legitime nu se pot aplica în mod absolut, principiul securității juridice trebuind să coexiste și să se aplice în armonie cu principiul legalității. Ar trebui asigurat un echilibru între aceste principii și, în anumite împrejurări, principiul legalității ar trebui să primeze, astfel cum ar rezulta din jurisprudență, recurenta invocând în această privință Hotărârea din 22 martie 1961, Snpat/Înalta Autoritate (42/59 și 49/59, Rec., p. 101, p. 159), Hotărârea din 21 septembrie 1983, Deutsche Milchkontor și alții (205/82-215/82, Rec., p. 2633), precum și Hotărârea din 23 octombrie 2007, Polonia/Consiliul (C-273/04, Rep., p. I-8925).
- 28 În al treilea rând, principiul proporționalității ar impune ca o măsură să fie adecvată și necesară în vederea realizării obiectivului vizat și nu impune particularului o sarcină excesivă în raport cu acest obiectiv.

- 29 În ceea ce privește mai întâi dreptul fundamental de acces la o instanță, Tribunalul nu ar fi luat în considerare caracterul penal al amenzii, deși protecția deplină și efectivă a acestui drept în procedurile penale ar fi esențială.
- 30 În continuare, Tribunalul nu ar fi explicat motivul pentru care principiul proporționalității nu este luat în considerare pentru a justifica o derogare de la normele privind termenele de procedură. Cu privire la acest aspect, ordonanța atacată ar fi în plus și în mod fundamental afectată de o eroare de drept ca urmare a unei aplicări incorecte a principiului menționat.
- 31 În sfârșit, Tribunalul în mod greșit nu ar fi luat în considerare mai multe elemente de care trebuia să țină cont în vederea aplicării principiului proporționalității. Ar fi vorba în special de împrejurarea că, prin intermediul acțiunii sale în anulare, recurenta a contestat o sancțiune penală considerabilă, că termenul de introducere a acțiunii în fața Tribunalului nu a fost depășit decât cu o zi și că impactul asupra recurentei și prejudiciul suferit de aceasta în cazul inadmisibilității acțiunii pentru depășirea termenului este disproporționat față de efectele pe care o decizie de declarare a acțiunii drept admisibilă le-ar avea asupra Comisiei.
- 32 Comisia se referă la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind articolul 6 alineatul 2 din CEDO, în special la Hotărârea Jussila împotriva Finlandei, citată anterior, din care ar rezulta că:

— pentru a aprecia dacă o sancțiune este penală și, în consecință, dacă acuzația este „penală” în sensul articolului 6 din CEDO, trebuie să se recurgă la trei criterii, și anume calificarea sancțiunii în statul avut în vedere, natura încălcării și severitatea sancțiunii;

- sancțiunile care intră în „nucleul dur” al dreptului penal pentru motivul calificării lor în dreptul național (primul criteriu) trebuie să fie diferențiate de o altă categorie de sancțiuni care nu pot fi considerate „penale” decât în raport cu al doilea și cu al treilea criteriu;

 - amenzile în materie de concurență fac parte din această ultimă categorie de sancțiuni penale și, în consecință, nu fac parte din „nucleul dur” al dreptului penal, astfel încât garanțiile oferite de latura penală a articolului 6 din CEDO nu trebuie în mod necesar să se aplice cu toată rigoarea.
- 33 Conform dreptului Uniunii, sancțiunile aplicate în temeiul normelor dreptului Uniunii în domeniul concurenței nu ar avea niciun caracter penal.
- 34 În plus, Comisia susține că pretinsa flexibilitate în materie de termene care ar exista în anumite sisteme naționale nu poate să determine recunoașterea unui principiu general al dreptului Uniunii.
- 35 Pe de altă parte, aceasta consideră că recurenta a beneficiat de dreptul de acces la o instanță precum orice altă societate căreia i s-a aplicat o amendă în temeiul dreptului Uniunii în domeniul concurenței. Nerespectarea termenelor care condiționează exercitarea acestui drept ar constitui un aspect distinct și ar fi cauzat de o eroare a recurtei, indiferent dacă a fost sau nu a fost săvârșită cu bună-credință.
- 36 În ceea ce privește principiul proporționalității, Comisia susține că, în cauză, nu s-a adus atingere în mod necorespunzător dreptului de acces la o instanță ca urmare a aplicării normelor privind termenele.

- 37 Aceste norme ar fi aplicate de mult timp, iar jurisprudența ar stabili că acestea nu prezintă dificultăți speciale. În opinia Comisiei, în cauză nu se poate invoca în mod util că eroarea săvârșită „cu bună-credință” în calcularea termenelor de introducere a acțiunii constituie o eroare scuzabilă.
- 38 Tribunalul ar fi respectat pe deplin principiul proporționalității, prin aplicarea articolului 45 al doilea paragraf din Statutul Curții, care, întrucât prevede derogări de la termenele menționate în împrejurări excepționale, permite să asigure respectarea acestui principiu.
- 39 În plus, respectarea termenelor de procedură nu poate depinde de factori precum mărimea cuantumului amenzii aplicate sau resursele financiare ale făptuitorului. Dreptul de care dispune recurenta pentru a solicita daune interese reprezentanților săi ar lipsi de altfel în mare măsură acești factori de relevanță.
- 40 În sfârșit, Comisia arată că, din moment ce Del Monte a invocat, în cadrul acțiunii pe care a introdus-o la Tribunal, motive prin care pune în special în discuție participarea recurentei la încălcarea în discuție și întrucât recurentei i s-a permis să intervină în acest proces, Tribunalul va trebui să examineze majoritatea părților din decizia în litigiu care se referă la aceasta. Or, dacă Tribunalul va anula aceste părți din decizia în litigiu, Comisia consideră că va putea trage consecințe din aceasta în raport cu recurenta, deși nu ar fi obligată legal în acest sens.

Aprecierea Curții

- 41 Conform unei jurisprudențe constante, nu se poate deroga de la aplicarea normelor Uniunii privind termenele de procedură decât în împrejurări cu totul excepționale, de caz fortuit sau de forță majoră, conform articolului 45 al doilea paragraf din Statutul Curții, având în vedere că aplicarea strictă a acestor norme respectă cerința de securitate juridică și necesitatea de a evita orice discriminare sau orice tratament arbitrar în administrarea justiției (a se vedea în special Ordonanța din 18 ianuarie 2005, Zuazaga Meabe/OAPI, C-325/03 P, Rec., p. I-403, punctul 16, și Ordonanța din 3 iulie 2008, Pitsiorlas/Consiliul și BCE, C-84/08 P, punctul 14 și jurisprudența citată).
- 42 Rezultă de asemenea din jurisprudență că, în cadrul reglementării Uniunii privind termenele de introducere a acțiunii, noțiunea de eroare scuzabilă, care permite derogarea de la acestea, nu vizează decât împrejurări excepționale în care în special instituția vizată a adoptat un comportament de natură să provoace, prin el însuși sau într-o măsură determinantă, o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unui operator normal informat (a se vedea în special Ordonanța din 14 ianuarie 2010, SGAE/Comisia, C-112/09 P, Rep., p. I-351, punctul 20 și jurisprudența citată).
- 43 Recurenta nu a invocat în fața Tribunalului că depășirea termenului putea fi justificată de o împrejurare care trebuie să fie calificată drept caz fortuit sau caz de forță majoră.
- 44 Nici în cadrul recursului formulat, recurenta nu impută în mod expres Tribunalului că a refuzat, la punctul 21 din ordonanța atacată, să recunoască existența unei erori scuzabile a acesteia.

- 45 În orice caz, se poate evidenția în această privință că, într-o cauză privind o decizie a Comisiei prin care se impune o amendă în temeiul articolului 81 CE și în care s-a săvârșit o eroare de calculare a termenelor de introducere a acțiunii similare celei în discuție în prezenta cauză, Curtea nu a considerat că există eroare scuzabilă, pronunțându-se în special în sensul că modul de redactare a articolului 101 alineatul (1) literele (a) și (b) din Regulamentul de procedură al Tribunalului este clar și nu prezintă dificultăți particulare de interpretare (Ordonanța SGAE/Comisia, citată anterior, punctul 24).
- 46 În schimb, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat că nu se poate deroga de la aplicarea reglementării Uniunii privind termenele de procedură în alte împrejurări decât cele care țin de cazul fortuit sau de forța majoră.
- 47 Recurenta consideră că o derogare de la această reglementare ar trebui de asemenea permisă în temeiul dreptului fundamental de acces la o instanță, al principiului legalității și al principiului proporționalității, precum și ca urmare a necesității preponderante de a evita un rezultat injust. O astfel de derogare s-ar impune în special din moment ce acțiunea în discuție privește o decizie a Comisiei prin care se impune o amendă substanțială care ar trebui calificată drept penală, astfel încât recurenta ar face obiectul unei acuzații penale în sensul articolului 6 alineatul 2 din CEDO.
- 48 În această privință, rezultă din jurisprudența Curții că principiul prevăzut la articolul 6 din CEDO, și anume garantarea pentru orice persoană a unui proces echitabil, și recunoscut în ordinea juridică a Uniunii nu se opune prevederii unui termen pentru introducerea unei acțiuni în instanță (Hotărârea din 1 aprilie 1987, Dufay/Parlamentul European, 257/85, Rec., p. 1561, punctul 10).

- 49 Curtea s-a pronunțat de asemenea în sensul că dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă nu este în niciun mod afectat de aplicarea strictă a reglementării Uniunii privind termenele de procedură, care, conform unei jurisprudențe constante, respectă cerința de securitate juridică și necesitatea de a evita orice discriminare sau orice tratament arbitrar în administrarea justiției (Ordonanța din 17 mai 2002, Germania/Parlamentul European și Consiliul, C-406/01, Rec., p. I-4561, punctul 20 și jurisprudența citată).
- 50 Rezultă în plus din jurisprudență că o derogare de la reglementarea menționată nu poate fi justificată de împrejurarea că sunt în joc drepturi fundamentale. Astfel, normele privind termenele de introducere a acțiunilor sunt de ordine publică și trebuie aplicate de către instanța astfel încât să se asigure securitatea juridică, precum și egalitatea justițiabililor în fața legii (Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul, C-229/05 P, Rep., p. I-439, punctul 101).
- 51 Recurenta susține că în fiecare caz de depășire a unui termen de procedură privind o acțiune împotriva unei decizii prin care se aplică o amendă substanțială ca urmare a unei încălcări a normelor dreptului concurenței, dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă, precum și principiile legalității și proporționalității impun ca instanța Uniunii să evalueze comparativ, pe de o parte, importanța depășirii acestui termen și măsura în care obiectivul care stă la baza acestui termen este afectat de această depășire și, pe de altă parte, consecințele pentru reclamant ale respingerii acțiunii ca urmare a caracterului său tardiv.
- 52 Or, o astfel de derogare de la caz la caz, deși ar putea fi aplicată de instanța Uniunii în pofida faptului, amintit la punctul 50 din prezenta ordonanță, că normele privind termenele de introducere a acțiunilor sunt de ordine publică, ar fi în mod dificil conciliabilă cu obiectivul reglementării Uniunii în materie de termene de introducere

a acțiunilor, și anume respectarea cerinței de securitate juridică și a necesității de a evita orice discriminare sau orice tratament arbitrar în administrarea justiției.

- 53 În orice caz, fără a fi necesar să se examineze dacă o amendă precum cea aplicată recurentei prin decizia în litigiu are caracter penal în sensul articolului 6 alineatul 2 din CEDO, trebuie arătat că dreptul la o instanță, în cadrul căruia dreptul de acces la o instanță constituie un aspect particular, nu este absolut și poate fi supus unor limitări admise în mod implicit, în special în ceea ce privește condițiile de admisibilitate a unei acțiuni, întrucât acesta, prin însăși natura sa, necesită o reglementare din partea statului, care beneficiază în această privință de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări nu pot restrânge accesul pe care îl are un justițiabil în așa fel sau într-o asemenea măsură încât să se aducă atingere înseși esenței dreptului său la o instanță. În sfârșit, aceste limitări trebuie să aibă în vedere un scop legitim și trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Pérez de Rada Cavanilles împotriva Spaniei din 28 octombrie 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII, § 44).
- 54 Trebuie de asemenea evidențiat că justițiabilii trebuie să se aștepte ca reglementarea privind termenele care trebuie respectate pentru a formula o acțiune să fie aplicată, întrucât aceasta vizează garantarea unei bune administrări a justiției și respectarea în special a principiului securității juridice. Totuși, această reglementare sau aplicarea acesteia nu ar trebui să împiedice justițiabilul să se prevaleze de o cale de atac disponibilă (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Pérez de Rada Cavanilles împotriva Spaniei, citată anterior, § 45).
- 55 Or, nu se poate susține că reglementarea Uniunii privind termenele de procedură și aplicarea acesteia în cauză au împiedicat-o pe recurentă să se prevaleze de calea de atac disponibilă împotriva deciziei în litigiu.

- 56 Astfel, deși termenul de două luni în discuție constituie în mod cert o limitare a dreptului de acces la o instanță, această limitare nu constituie în mod vădit o atingere adusă înseși esenței acestui drept, cu atât mai mult cu cât, astfel cum s-a evidențiat la punctul 45 din prezenta ordonanță, normele privind calcularea acestui termen, între care cele în discuție în prezenta cauză, sunt clare și nu prezintă dificultăți particulare de interpretare.
- 57 În acest context, este relevantă și împrejurarea că, în cauză, depășirea termenului de introducere a acțiunii este cauzată doar de eroarea săvârșită de consilierul recurenteii, care, astfel cum s-a arătat la punctul 45 din prezenta ordonanță, nu poate fi considerată o eroare scuzabilă care ar permite să se deroge de la normele privind termenele de introducere a acțiunilor.
- 58 Același lucru este valabil cu privire la faptul, evidențiat la punctul 41 din prezenta ordonanță, că se prevăd derogări și în situația depășirii unui astfel de termen în împrejurări de caz fortuit și de forță majoră.
- 59 Rezultă din aceasta că, la punctul 23 din ordonanța atacată, Tribunalul s-a pronunțat în mod întemeiat în sensul că dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă a fost protejat în mod adecvat prin intermediul posibilității reclamantei de a introduce o acțiune împotriva unui act cauzator de prejudiciu în termenul prevăzut la articolul 230 CE și că acest drept nu este în niciun fel afectat de aplicarea strictă a reglementărilor comunitare privind termenele de procedură. În consecință, Tribunalul a concluzionat din aceasta, la același punct, de asemenea fără a săvârși o eroare de drept, că nici dreptul de acces la o instanță, nici principiul proporționalității nu justifică derogarea de la termenul de introducere a acțiunii, având în vedere împrejurările invocate.
- 60 Ținând cont de considerațiile precedente, recursul trebuie respins ca fiind vădit nefondat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- ⁶¹ Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată, iar recurenta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) dispune:

- 1) Respinge recursul.**

- 2) Obligă Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături